

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 16.) Utkommer hvarje Söndag.

Götheborg den 17 April 1853. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. (VII årgången)

General Urquiza.

General Urquiza.

Sedan diktatorn Rosas' fall (han, som så länge höll La-Platastaterna under sitt tyranniska ok, och tillbakahöll deras utveckling), är det general Urquiza, åt hvilken argentinska republiken anförtrott värden om sitt väl; och om också nyligen af-fallet från Buenos Ayres tycktes vilja medföra en ny sakernas ordning, så uppförde sig dock general Urquiza äfven vid detta tillfälle så klokt och sansadt — i det han öfverlemnade Buenos Ayres åt sig

sjelf, och endast förbehöll sig öfverseendet öfver konfederationens angelägenheter och åtgöranden —, att man icke längre kan betvifla den blifvande lyckliga gestaltningen af der varande förhållanden. Den egentliga förtjensten af att hafva grundlagt ordningen måste tillerkännas general Urquiza. Må vi derföre något närmare betrakta hans historia, som tillika på sätt och vis kan kallas hans fäderneslands.

General don Justo, Jose de Urquiza föddes, i början af detta århundrade, i provinsen Entre Rios. Han är af medelmåttig

längd, skönt och kraftigt byggd, ordentlig och måttlig i sitt lefnadssätt, samt begåfvad med ett kraftfullt och verksamhetsälskande temperament. Sedan 1840 var han guvernör öfver provinsen Entre Rios, hvars angelägenheter han förvaltade med sällsynt skicklighet, så att denna provins, under ständiga uppträden af oordning och våldsamheter i de öfrige delarne af landet, visade sig som ett mönster af ordning och personlig säkerhet.

Som general i argentinska konfederationen, kommenderade Urquiza, under general Rosas' öfverbefäl, en armékår i kriget mot de unitariska cheferne Lavalle och Fructo Rivera, af hvilka han totalt krossade den senare i slaget vid India Muerta.

Diktatorn Rosas' handlingssätt och hans federalistiska grundsatser föranledde slutligen Urquiza att förena provinserna Entre Rios' och Corrientes' styrka med kejsarens af Brasilien, och sålunda göra slut på ett tyranni, som under 20 års tid höljt argentinska konfederationen med elände och vanära.

Då den brasilianske amiralen Grenfell första gången sammanträffade med Urquiza i Gualyguachu, 1851 i Juni månad, hade den senare ingen armé; men han försäkrade amiralen, att om den brasilianska eskadern kunde hålla floderna Uruguay och Parana fria från fiendtliga krigsskepp, så skulle han inom åtta dagar gå öfver Uruguay, i spetsen för 5000 man kavalleri, för att marschera mot Rosas' 8000 man starka armé, hvilken kommenderades af general Oribe och nu belägrade Montevideo.

Sedan han erhållit försäkran om Brasiliens hjälp, sammandrog han sina trupper. Inom åtta dagar hade han samlat 4000 välbeväpnade män, och efter ett kort fälttåg var belägringen af Montevideo upphäfd, och allt i ordning för att börja operationerna mot Rosas, som hade förklarar Brasilien och dess allierade krig, samt betecknat Urquiza som en "vild Unitarier," som ett dårhushjon och en af döden förtjent förbrytare.

Sedan Oribe's trupper, i Oktober 1851, vid Montenegro nedlagt vapen, uppslog

Urquiza sitt tält midt ibland dem, medan hans eget kavalleri låg lägradt på betydligt afstånd derifrån. Han inskeppade sig, jemte Amiral Grenfell, på den brasilianska ångaren Alfonso, och medförde 1,200 man infanteri af sina fienders sprängda styrka. Amiralen blef icke litet bekymrad då han såg sitt skepp samt sin egen och generalens personer i händerna på Rosas' soldater. Men så stort var Urquizas moraliska inflytande på de fångne fienderna, att icke en enda tänkte på myteri.

Då han, i November 1851, vid Uruguay skilde sig från amiral Grenfell, förklarade han honom att han den 20 December ämnade öfvergå floden Parana vid El Diamante, 12 mil nedanför Santafé. Trupperna hade en lång väg att tillryggalägga och många floder att öfvergå. General Mansilla hade, med en division af Rosas' armé, besatt passet vid Tonelero, vid en af floden Paranas hufvudgrenar. De kejserliga bröto sig igenom, och den 19 Dec. om aftonen uppnådde arméen el Diamante. På den bestämda dagen började trupperna öfvergången.

I sin sista seger, vid Monte Casseros, ådagalade Urquiza utomordentliga militäriska talanger. Rosas väntade honom i en fast ställning vid Monte Casseros, med 30,000 man och 50 kanoner. Han förmodade att Urquizas kavalleri, som var högst utmärkt, skulle blifva obrukbart framför kanoner och förskansningar. Urquizas infanteri bestod endast af soldater, som förut tjent under Rosas, hvilken var säker på att de skulle öfvergå till honom.

Rosas ådagalade stor skicklighet vid valet af sin ställning. Hans högra flygel skyddades af ett moras. Centern innehade befastade höjder och högra flygeln stödde sig mot branta klippor. Hans infanteri och artilleri bildade fronten, och kavalleriet, som utgjorde reserven, var fördelat på båda flyglarne.

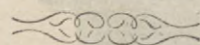
Urquiza inrättade sin slagordning på följande sätt: På högra flygeln stod general Virasoro med corrintinska divisionen, i centern general Porto-Alegre med brasilianska infanteriet, och på venstra flygeln orientalska infanteriet under öfverste Caesar Dias.

Hela hans arméen bestod af 23,000 man. Samtliga kavalleriet, utgörande 12,000 man, hade Urquiza förenat till en enda

massa. Samtliga trupperna marscherade på en gång mot fienden.

Brasilianerna marscherade i slutna kolonner mot fiendens centrum, utsatte för elden från 50 kanoner. Det första slaget hade börjat längs hela linien, kastade sig Urquiza med hela kavalleriet på Rosas' venstra flygel, genombröt densamma, anföll reservkavalleriet, kastade det öfverända, och förföljde det under vild flykt ända till Buenos-Ayres. Alla de 50 kanonerna togos af Brasilianerne med bajonetten.

Hvilket bruk Urquiza gjort af sin makt till återställande af frid och säkerhet i landet, är allmänt bekant. Hur försonligt och klokt han gått tillväga, hovisa afskaffandet af dödsstraff för politiska förbrytelser, återlemnandet af hans dödsfiendes, Rosas', konfiskerade egendom, och flodernas öppnande för världshandeln. Allt antyder att med Urquizas tillträde till regeringen en ny ära inträdt i argentinska konfederationens civilisationshistoria.

Bödelsknekten.

(Berättelse af Georg Gand.)

I.

I en liten stad i norra Tyskland lefde för flere år tillbaka en familj, hvilken aktades och älskades af alla, med hvilka den stod i närmare eller fjernare beröring. Molnar — så vilja vi kalla honom — var lycklig make, och fader till tvenne döttrar. Han beklädde ett embete, hvarvid han hade sig förvaltningen af en kassa anförtrödd, och som skänkte honom en anständig utkomst. Många år hade förflutit under ett lyckligt familjelif. En framstående själsbildning och mindre vanliga sällskapstalanger hade förskaffat honom inträde i flere sällskapskretsar, och öfverallt såg man honom gerna. Men till följe här af hade under senare åren, och serdeles då hans döttrar började göra sitt inträde i världen och genom sin skönhet och älskvärdhet väckte allmän uppmärksamhet, hans fäfänga och njutningslystnad stegrats till högsta grad. Följderna visade sig snart, ty i Molnars förut ganska väl reglerade affärer började röjas oordning och förvirring. Manande och hotande borgenärer började allt oftare infinna sig, och lemna de den annars så glade mannen i en dyster sinnessämning. Hans ifrigaste bemö-

dande gick nu ut på att för sin familj dölja orsaken till sin nedstämmning, och hvarje gång hans maka med mild röst frågade, hvarför han var så misslynt, sökte han alltid undanflynkt och tvang sig att synas glad. Men detta dystra lynne undergick ingen förändring, oaktadt hans hustru alltjemt hoppades derpå; tvärtom ökades hans grubbel allt mer och mer, och det skulle icke hafva undgått en skarpsynt observatör, att Molnar stundom såg till och med förstörd ut. Hans maka hade de sista dagarne betraktat honom med verklig själsångest. Hon förmådde icke längre tåga, och fattade det beslut att söka intränga i hans hemlighet och icke gifva sig ro, förrän han meddelat henne orsaken till sin dysterhet.

En eftermiddag, då skymningen redan började inbryta, inträdde hon i sin makes rum. Hon fann honom sysselsatt med ordnande af papper, och i något bättre lynne, än hvari han visat sig de senaste dagarne, och redan hade hon beslutat att denna gång icke fordra någon förklaring, då Molnar sjelf helt oförmodadt gaf anledning till en sådan.

— Kära Maria! — började han, sedan han bitt henne taga plats bredvid honom — Jag läser i dina blickar att du sörjer öfver att jag icke mera är sådan som förr, och jag märker du gerna ville veta, hvad orsaken är att jag blifvit så förändrad. Se, jag nästan blygs att säga dig det af fruktan, att du skall kalla mig svag: sedan längre tid, har jag icke kunnat frigöra mig från den pinsamma aningen om en snart inträffande död. Denna tanke qväljer mig vakande och sofvande, ty nästan hvarenden natt dör jag i drömmen, än stilla och lugnt i min bädd, än åter på något våldsamt sätt. Men i hela världen och till ock med inom mensklige fantasiens område är ingenting utan betydelse; därför har jag sökt förklara dessa besynnerliga aningar, och trott mig finna lösningen af gåtan. Vårt lefnadssätt har hittills varit så beskaffadt, att vi icke kunnat spara något för kommande tider, och om jag nu dog, så stod du med dina barn på bar backe. Bättre hade varit om vi från första början försakat ett och annat och varit mera betänkte på framtiden. Lugna dig, kära barn! Jag är långt ifrån att vilja göra dig någon förebräelse, ty om en sådan skulle göras, så borde den endast träffa mig. Nu har jag emellertid sökt sörja för dig och dina barn, på det

sätt, att jag inträdt i en lifforsäkringsanstalt. I dag är saken bragt i ordning, och om nu något menskligt skulle hända mig, så ären J åtminstone skyddade mot nöd. Men mig, (och detta sade han med en djup suck) mig skall denna lugnande tanke säkert återskänka min förra munterhet.

— Ack, gifve himlen det! — sade hans hustru, och omfamnade med den innerligaste ömhet sin make — Haf tack för dina omsorger, och mätte försynen så foga att jag aldrig behöfver anlita den nödhjelp du beredt oss. Sakert skall du ännu länge lefva och verka, då jag icke mera är till! — Molnar vände sig bort; han ville svara, men förmådde icke.

Aftonen förgick utan den lifgifvande munterhet, som fordom alltid rådde inom familjekretsen. Isynnerhet var det husmodern, som satt försänkt i betraktelser, till följe af hennes mans yttranden. För första gången tycktes det blifva henne klart, att äfven hon gifvit anledning till allt för stora omkostnader, och de sjelförebräelser och beslut för framtiden, som vaknade i hennes själ, gjorde henne tyst och läto henne icke märka det hennes man förgäfvades sökte visa sig fri och ogenerad inför sin döttrar. Då timman var inne att gå till sängs, skildes föräldrar och barn, och hvar och en sökte, i olika sinnesstämning, sitt läger.

Då morgonen derpå Molnars hustru inträdde i sin mans kammare, för att hemta honom till frukosten, fann hon honom redan vaken och fullt påklädd. Han var sysselsatt med att ordna sin jagtredskap, och gick emot henne, under yttrande af att den herrliga höstmorgonen väckt hos honom det beslut, att gå på jagt. En ofrivillig bafvan genomdarrade hans makas bröst, och det var som om hon tyckte sig böra bedja sin man att afstå från sitt förhåfvande. Men det felades henne mod att uttala denna bön, ty hon hade inga skäl, med hvilka hon kunde understödja sin önskan, och dessutom fruktade hon också att hennes ord möjligen kunde gifva ny näring åt mannens dödsfantasier, om hvilka han talat aftonen förut. Hon lät honom derföre göra som han ville, medan hon sökte öfvertyga sig sjelf att den obestämda fruktan, hon kände, endast hade sin grund uti intrycket af den föregående aftonens samtal. Sedan Molnar intagit frukost med de sina, lemnade han huset, åtföljd af sin hund, och tog snart af på en

sidoväg, som ledde till skarprättarhuset; på denna väg började han vandra långsammare, som det tycktes, med afsigt. Men knappt hade han tagit några steg, förrän hunden, i starka språng och högt skällande, skyndade förut, samt blef stående framför bödelns hus.

Innan Molnar ännu uppnått detta ställe, framträdde ur dörren en yngling, som kunde vara omkring 20 år gammal. Knappt fick hunden se honom, förrän han sprang högt upp och med sina smekningar helsade honom som en gammal bekant. Denne yngling var bödelnsnekten; han hade uppfostat hunden och inöfvat honom till jagt. Sedan han klappat honom och besvarat hans smekningar, gick han emot Molnar, den han helsade med ett uttryck af lika innerlig tillgifvenhet, som djup högaktning.

— God morgon, Johannes! — sade Molnar — Nä, hur är det? Har du redan tröstat dig.

— Ack, gode herr Molnar! Jag önskade min gamla mor ännu lefde, så att jag finge värda henne, och med henne dela min lilla förtjenst. Dock den käre Guden har tagit henne till sig, och nu är hon visst lycklig. Vål är jag nu helt ensam i världen, ty jag har ingen menniska som jag tillhör, men jag är dock tillfreds och mycket lugnare, emedan det förunnats mig att tillsluta min mors ögon, att under hennes sista år kunna förtjena dagligt uppehälle åt henne. Att hon också fått en ärlig begrafning, det har jag er att tacka för, herr Molnar, liksom för så mycket annat, ty härtill hade mina penningar icke förslagit, och om jag också fått låna af menniskor, så hade man dock, utan er mellankomst, säkert fört hennes lik till anatomisalen, och jag hade icke fått visa henne den sista kärlekstjensten. Ack, om min mor hade dött, medan jag ännu var der borta, (här gjorde Johannes en rörelse med handen åt en aflägsen trakt) då hade jag aldrig mera fått frid inom mitt bröst, ty alltid skulle den tanken hafva föresväfvat mig att min mor dött af sorg öfver sin son.

— Ja, ser du, Johannes. — sade Molnar — Hade du icke under din fångelse-tid visat, att du allvarligen föresatt dig att blifva en bättre menniska, och hade du icke derjemte haft goda vänner, så sutte du ännu på tukthuset, och din mor skulle hafva dött, utan att få säga sin son att hon förlåtit honom.

— Ack, goda vänner har jag egentligen aldrig haft, men en välgörare, en varnande skyddsengel, och det var ni. O, att jag i tide lydt era förmaningar! Då hade det icke gått på detta sätt, då hade jag icke behöft vara, hvad jag nu är, och menniskorna hade icke föraktat mig.

Under detta samtal hade de båda männen långsamt vandrat framåt. Vi vilja låta dem fullfölja sin väg, och emellertid i korthet antyda för läsaren det förhållande i hvilket de stodo till hvarandra. Johannes var oäkta son af en qvinna, som för flere år tillbaka hade haft tjänst hos Molnars. Det var en mycket godhertad flicka, som hade stor tillgifvenhet för sitt husbondfolk, och denna omständighet gjorde att äfven familjen allt jemt hade bibehållit ett visst intresse för henne. Barnet vexte upp, och blef en vild, obändig pojke, och då den svaga modern stundom icke kunde få makt med honom, så vände hon sig som oftast till Molnar, med anhängan, det han mätte rätt allvarsamt förmana gossen, hvilket han också gjorde på det mest rörande och faderliga sätt. Med tiden kom Johannes i lära hos en släktare. Han gjorde sin mästare mycket bryderi; dock lät man hans ifver och raskhet full rättvisa vederfaras. Då han blifvit gesäll, utskickades han en dag med en af sina kamrater, för att inköpa slagthoskap. På hemvägen, i skymningen, möttes de båda unga männen af en vandrare, som tydligen syntes vara rädd för dem. Upphetad af starka drycker och lockad af vandrarens visade fruktan, ropade Johannes, mera af pojkaktighet, än i någon elak afsigt: halt! och utsträckte dervid armen, som ville han gripa mannen. Men denne kastade något, som han hade gömdt under kappan, på marken, och sprang sin väg af alla krafter. De båda ynglingarne upptogo det bortkastade, och det befanns vara en börs, hvare lågo flere hundra riksdaler. I tanka, att mannen stulit penningarne, beslöt de att behålla och dela dem sinsemellan. Det dröjde emellertid icke länge förrän ryktet omtalade att ett rån egt rum i trakten. Mannen hade blifvit skickad af sin husbonde att öfverföra penningarne till en hans fordringsegare. Det var endast af fruktan, att blifva ihjelslagen af de vilda sällarne, som han betett sig så feget.

(Forts.)

Träffning mellan Urquiza och diktatorn Rosas vid Casseros.

Brussa i mindre Asien.
(Abd-el-Kaders förvisningsort.)

Brussa.

De fleste af våra läsare hafva säkerligen lifligt intresserat sig för det fångna öknens lejon, emiren Abd-el-Kader, hvarföre vi tro att en vy af den stad, som valdes till hans framtida vistelseort, icke skall vara ovälkommen. Troligen valde man detta ställe i den förmodan att det, med sina paradiska omgifningar och sin stilla frid, skall lugnande inverka på emirens själ samt afhålla honom från att återvända till sitt fädernesland och ånyo upptända den blodiga krigsfacklan.

Ingen annan stad är så egnad att låta ett oroligt och sönderslitet människohjerta glömma det förlutna. Vid Brussa ligger en fästning, som ännu omgifves af de murrar, hvilka kringslöto den gamla staden. I hoföljande planch ser man fästningen till höger på en brant klippa. Nedanför densamma ser man den egentliga staden, jemte förstaden Murad-Mahalessi. Brussa har ungefär 80.000 invånare, deribland 60,000 Turkar och 7—8,000 Armenier, hvilka senare bebo den östra delen af staden. Grekerna, som utgöra en befolkning af 4—5,000 själar, hafva sina bostäder nedanom

det armeniska kvarteret, medan Judarne (utgörande 2—3,000) bo på vestra sidan.

Till följe af sin vikt, är Brussa hufvudstaden i ett paschalikat af första rangen och residens för en grekisk metropolit (högre prest). Med undantag af moskéerna, grafvårdarne och baden, hvilka alla äro af högt intresse, erbjuder Brussa inga arkitektoniska skönheter; men skönheten af dess naturomgifningar ersätter allt. Husen kunna kallas för verkliga alphyddor (Sennhytten), och äro bestrukne med rödt, grönt, gult och blått. De fleste beskuggas af höga träd samt äro betäckte med vinrankor eller slingervexter. Och hvilken ståtlig befolkning! hvilka pittoreska omgifningar! Brussa egde fordoms, såsom historikerna förtälja, 365 moskéer; i våra dagar har staden endast 174 dylika.

Den blåa kaptenen.

(Forts. fr. N:o 43.)

Ville man komma åt mitt lif, så skulle jag icke försvara mig, men söker man beröfva mig Morissots blodiga kappa, min endaste skatt på jorden, så skall jag veta att slåss för den in i döden.

Knappt hade blåa kaptenen uttalat dessa ord, så ryckte Benjamin båda sablarne från väggen, framdrog kappan ur sin bestörte värds bädd, kastade den ena sabeln framför hans fötter och sade:

— Jag bemäktigar mig denna qvarlätenskap, och tror ni er hafva någon rättighet till densamma, så må ni försöka att återtaga den.

Vid anblicken af vapnen och den blodbestänkta kappan, stod Morisset stum af fasa och försökte icke en gång att qvarhålla Benjamin, som redan närmade sig dörren med sitt byte. Då blåa kaptenen någorlunda hemtat sig från sin öfverraskning, märkte han, till sin förfärelse, sin egen sabel, detta oskyldiga instrument, med hvilket han i forna dagar åstadkommit så mycket ondt. Hans första rörelse var att med afsky slunga svärdet ifrån sig; men plötsligen erindrade han sig löjtnanten, och skyndade efter honom. Den unga mannen stod under hvalfgången vid kyrkan Saint-Maurice, försänkt i djupt eftersinnande. Han hade tagit den omtalade kappan på sig, och vänt den röda sidan utåt. Då kaptenen såg honom sålunda utstyrd, tumlade han tillbaka, och ropade: — Store Gud!

Det är Morissot sjelf! — Från den röda kaptans betydelsefulla färg riktades hans öga ovillkorligt mot himlen, som icke var för-mörkad af ett enda moln. Fullmånen gaf en egen glans åt firmamentets blåa färg, och under dess stjernprydda hvalf låg det dystra palatset Granvello. Allt detta erinrade kaptanen om den förfärligaste händelsen i hans lefnad. Fem år, fem fruktansvärda år af jemmer och qual försvunnit ur hans minne. För ett ögonblick trodde han sig stå framför sin fornde vän. Benjamin stod alldeles orörlig, och då kaptanen slutligen insåg sin villfarelse och med darrande röst frågade efter hans tillnamn samt orsaken till hans besynnerliga uppförande, svarade löjtnanten:

— Jag är någon, som hatar dig, ditt vidunder, och som vill hämnas den man du mördat. Förgäfvets söker du ursakta ditt brott med ett för ögonblicket påkommande vanskönne. Öfversten ville icke döda dig, derom är jag öfvertygad. Men du deremot drefs af din djefvulska stolthet, att fegt mörda honom, emedan du kände dig förödmjukad för det han råkat gifva dig en liten skråma. Försvara dig eländige!

— Återgif mig, hvad ni fråntagit mig, min herre, och öfverhoppa mig sedan med förolämpningar och skyafford; jag skall icke svara er. Men jag har det förtroende till er, att ni icke åt offentligheten öfverlemnar en hemlighet, hvaraf min ära beror.

— Jag vet icke ännu, hvad jag skall göra, men jag behåller dessa kvarlevor. Jag är sårad i djupet af mitt hjerta, och vill se blod. Blir det icke i denna stund ni, så blir det i morgon Daley.

— I så fall, — sade den olycklige kaptanen — är det bättre att jag dör. — och i stället att hugga in på sin motståndares fäktade blåa kaptanen endast i tomma luften — Det är förfärligt, — mumlade han — att så här i natten slåss på sabel med detta barn, som så utomordentligt liknar honom!

Benjamin visste icke, på hvad sätt han skulle bringa kaptanens blod i jäsning. Han ville icke nämna sitt namn, ty då skulle duellen kanske blifvit omöjlig. Han steg fram emot Morissot, för att skymfa honom, men afhölls derifrån af en inre känsla. Han försökte låfångt de bestämdaste utmaningar. Slutligen stack han med spetsen af sin klinga Morissot i vecka lifvet. Denne studsade och gjorde ett språng, men blef genast åter kall. Detta försök hade dock till följd, att Morissot började slå undan sin motståndares klinga.

— Det är skönt att slåss under dessa gamla murar! — sade Benjamin med mine af en man, som frossar i vållust.

— Orm! — mumlade kaptanen.

— Löjtnanten slog med fluta klingan på kaptans sabel, så att svärden rasslade skarpt mot hvarandra. Så småningom kommo den gamle soldatens lifsandar i rörelse, hans arm greps af en orolig känsla, som framträngde ända till hjertat, hvars slag fördubblades. Efter några minuter ropade den blåa kaptanen:

— Nej, nej! min är turen att dö! Stilla mitt huvud! Stöt till, du försagda menniska! Hvad dröjer du för?

— Emedan du icke kan hålla dig. Du har ingen kraft att slåss med mig!

— Bah! — svarade kaptanen och gjorde tre till fyra temligen kraftiga utfall. Löjtnanten sökte på allt sätt elda honom. Det inträdde en paus, kaptanen inskräkte sig till att parera, men löjtnanten märkte snart att kaptanens arm började få lif och eld; han såg den gamla huggvärjan glänsa i månskenet. Plötsligen föregick en revolution med kaptanen: hans hand blef af stål, hans bröst vidgades, hans klinga flög lätt som en fjäder, och han ropade med full kraft:

— Barn, göm undan det röda! Jag förbrinner!

Från detta ögonblick tog Benjamin saken allvarsamt. Han ställde sig i fast position.

— Detta röda, detta röda! — ropade kaptanen, hemtande efter andan.

Tre minuter derefter låg löjtnanten, dödligt sårad, vid kaptanens fötter, hvilken med barnslig fröjd betraktade sin sabel.

Benjamin gjorde en våldsam ansträngning, och tecknade, att han ville tala. Hans motståndare lutade sig öfver honom, och löjtnanten sade med svag röst:

— Nu kan jag tillstå, att jag beklagar och älskar er. Säg Daley . . .

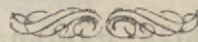
— Hvad skall jag säga Daley? Svara, för Guds skull!

— Framför till honom ett sista lef väl från hans vän Benjamin. Hör ni, från Benjamin, sonen till . . . öfverste Morissot!

Den blåa kaptanen utstötte ett förfärligt skri, och störtade till marken.

Kort derefter afled den dödsårade unge löjtnanten i sin väns armar. Alla efterforskningar efter den blåa kaptanen förblefvo låfångna.

Slut.

Återställandet af kejsardömet i Frankrike.

Den 4 December 1852 höll lagstiftande kåren sin andra session, i hvilken man förkunnade antalet af samtliga rösterna, som afgifvits till förmån för kejsardömet återställande, och hvilka uppgingo till nära åtta

millioner. Då de debuterade, efter slutad session, begäfvos sig till St. Cloud, voro de i stor uniform. På tribunerna såg man ett stort antal damer. Förkunnandet af röstantalet emottogs med det enhälliga ropet: Lefve kejsaren! Strax derpå begaf sig lagstiftande kåren till St. Cloud. Vägen från Jenabryggan till slottet var besatt med starka truppafdelningar. Vid ankomsten till palatset uppställde sig de deputerade till höger i stora galleriet. Senatorena togo plats till venster och statsrådet i midten. Sedan man väntat några minuter, förkunnades prinsens ankomst. Den djupaste tystnad rådde i salen. Ludvig Napoleon visade sig, åtföljd af sin stab, sin onkel Jerome och dennes son. Han var klädd i en enkel, svart frack. Sedan han genomgått hela galleriets längd, helsad af ropet: Lefve Napoleon III! tog han plats på estraden. Till höger om honom satte sig prins Jerome och till venster prins Napoleon Bonaparte. Derpå höll lagstiftande kårens president följande tal till kejsaren: Sire! Vi komma för att tillkännagifva ers majestät nationens allmänna önskan. Oaktadt de största hyllningar, som ett folk någonsin skänkt en regent, önskade ni att Frankrike icke skulle öfverläta sig. Ni ville att nationen med lugn besinning och i full frihet skulle fatta detta vigtiga beslut, medelst hvilket ett folk väljer sig en herrskare. Er önskan, sire, har blifvit uppfylld. Ett fritt, hemligt scrutinium, till hvilket alla egt tillgång, har blifvit afsöjadt för allas blickar. Åtta millioner, som förenat sig i en gemensam vilja, gifva åt legitimiteten af er makt den bredaste basis, på hvilken en regering någonsin varit fotad. Sedan den dag, då sex millioner röster öfverlemnade Raderneslandets öde i era händer, har Frankrike vid hvarje nytt scrutinium, genom nya tillkomne millioner, visat det förtroende det byser till er. Öfverallt har franska folkets tänkesätt högt uttalat sig. Från ena ändan af landet till den andra har befolkningen följt era steg och skyndat till från alla håll, för att, om också blott på afstånd, få helsa den man, till hvilken den sätter hela sitt förtroende, på hvilken den bygger alla sina förhoppningar, dermed noggsamt visande inför hela världen att ni i sjelfva verket redan var dess sjelfvalde herrskare. Vår nation, som känner sig stolt af de otaliga bragder den utfört under er odödlige farbror, väntar dock af er hufvudsakligen fridens milda välsignelser. Frankrike väntar af er en kraftfull och fruktbarande regering. För att vara er behjelpigt härvid, omhuldar det er med alla sina sympathier och hängifver sig åt er helt och hållet. Emottag derföre, sire, af Frankrikes händer den öfrofulla tron, som

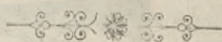
det erbjuder er Aldrig har en kunglig pan-na burit en mera rättmätig och mera popular.

Detta tal, som ofta afbröts af församlingens bifallsyttringar, slutade med de enstämiga ropen: Lefve kejsaren! Lefve Napoleon III! Billaut öfverlemnade nu åt kejsaren lagstiftande kårens förklaring, hvilken konstaterade riktigheten af rösternas räkning, äfvensom folkets gillande af det fattade beslutet. Derpå tog herr de Mesnard, i senatens namn till ordet: "I det Frankrike återställer kejsarevärdigheten åt ert majestäts person och familj, i det det skänker er den krona, som det, för ett halft århundrade sedan, satte på segrarens vid Marengo hufvud, uttalar det högt sina ifrigaste önsknings, och förklarar att det, förbindande det närvarande med det förflutna, sammansmälter sina förhoppningar med sin minnen. Den thron, på hvilken ert majestät kommer att sitta, har, så lysande den också är, likväl sin fastaste grundval i allmänna opinionen. "Kejsardömet, det är freden" har ert majestät sjelf sagt vid ett minnesvärdt tillfälle; folkets röst tillägger: Kejsardömet är upprätthållandet af alla rättigheter och vänskapliga förhållanden nationerna emellan; det är disciplinen inom arméen och den glödande känslan af ära och nationalfrihet i hvarje soldats bröst; det är handeln och industrifliten, dessa båda krafter, som befodra och utveckla allmänt och enskilt välstånd; ändligen är det försoningen mellan alla partier, och ett stort, fritt fält, på hvilket alla anlag och förmågor kunna röra sig, utan att man hädanefter frägar, hvarifrån de komma, men blott hvarthän de gå. Här har ni skålen, sire, hvarför så många millioner röster erbjuda er denna kejsarkrona, den vid födseln er lofvade, den genom era förtjänster återvunna och genom den högtidligaste handling af folksuveräniteten er öfverlemnade. Vi bedja ert majestät att godhetsfullt emottaga senatens hyllning och lyckönskan." Äfven detta tal afbröts flere gånger af uthålliga bifallsrop.

Härpå höll kejsaren följande tal: "Mina herrar! Den nya regering, som I nu invigen, har icke, som så många andra i historien, våld, eröfring eller list att tacka för sitt uppbod. Den är, såsom i nyss hafven förklarad, det rättsenliga resultatet af ett helt folks vilja, hvilket nu i lugnet söker befasta, hvad som grundlågts i stormarnes sköte. Jag känner mig genomträngd af tacksamhet mot nationen, som under fyra års tid tre gånger hållit mig uppe med sina röster, och hvarje gång stegrat deras majoritet, för att föröka min makt. Men ju mer en regerings makt vinner i utsträckning och

lifskraft, desto mer är den i behof af upplyste män, sådana som dem, till hvilka jag nu vänder mig, med den önskan att de måtte bistå mig i mina rådslag, för att återföra min makt inom sina vederbörliga gränser, för den händelse att jag af misstag skulle råka öfverskrida dem. Från i dag antager jag, jemte kronan, namnet Napoleon III, emedan folket redan i sina högt uttalade önsknings skänkt mig det, emedan senaten på lagenligt sätt föreslagit det, och hela nationen detsamma ratificerat.

(Forts.)

Kaleidoskop.

De två förste baronerne. Den äldste i franska familjen Montmorency anses vanligen för den förste baronen i kristenheten, emedan denna familj förutsätter, att en af dess förfäder varit den förste adelsman, som antagit kristna läran. Då Talleyrand en dag i ett sällskap fann hertigen af Montmorency tillsammans med baron Rothschild, hvilken nyss förut erhållit denna värdighet, sade han till hertigen: "Behagar den förste baronen i kristenheten presentera mig för den förste baronen i judendomen?"

(Ur Läsekabinett. 1834.)

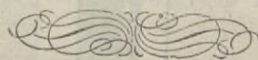
De sydamerikanska slätterna skildras af Alexander von Humboldt på följande sätt: "Norrut, mellan Venezuelas bergskedja och antilliska sjön, ligga vackra städer, snygga byar och väl odlade åkerfält om hvarandra. Här får sinne för konst, vetenskaplig bildning och ädel kärlek till friheten längesedan vaknat. Emot Söder begränsas steppen af en ryslig vildmark. Tusenåriga skogar och ogenomträngliga buskskrubbar uppfylla lamsträckan mellan Orinoco och Amazonfloden. Måttiga, blyfärgade granitmassor sammantränga de skummande flodernas bäddar, berg och skogar återskalla af forsarnes dån, af den tigerarlade jaguarens rytande, och af den skäggiga apans regnförkunnande tjut. Der floderna låta en sandbank komma i dagen, ser man krokodilerna ligga utsträckt, med öppet gap, orörliga som klippsycken och ofta öfverhöjda med fåglar. Sammanrullad till en spiral och med svansen slingrad kring en grof trädstam, ligger den fläckige kungormen nära stranden och lurar på rof. Hella naturen, den döda och levande är vild, men yppig och kraftfull.

Bu-segh-segh är en elakartad träskfeber, som under den hetaste årstiden grasserar i det inre af Afrika och bortrycker

människor i hundratal. Negrerna tillskrifva den ett spökartadt väsende, som driver sitt spel i träskan. Den, som under denna onda tid på året hör någonting plaska i ett träsk, må taga sig tillvara för det infallet att närmare undersöka saken, utan så fort som möjligt taga till benen, ty annars kan Sgrugru — så heter spöket — vrida nacken af honom, innan han vet ordet af.

London — det sundaste stället man kan tänka sig.

London? der nära på halftredje million människor — mer än mångt konungarrike kan uppvisa — lefva tillsammans, och hvar och en, under 24 timmars tid, förbrukar och orenar 666 kubikfot luft? Denna oerhöjda konsumtion af luft, dessa tjocka, hårdnackade töcken, med sin eviga pels af stenkolsrök! — Och likväl London sundare, än det gröna, solbeglänsade Italien eller Arkadien, med deras rena, blåa himmel? Hur låter detta förklara sig? Endast och allenast af Engelsmännens renlighet och arbetsamhet, af deras exemplariska ordentlighet i allt hvad de företaga, af den i deras boningar anbragte ventilationen, och af den starka motion de taga sig. Engelsmännens renlighet beträffande linne och tvätt har blifvit till ordspråk, och på de evigt hvimlande gatorna finner man knappast ett tecken till smuts.

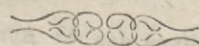

Charad.

Vänd om *Mitt första*, och lägg "A" dertill, Och sätt i *pluralis* det ordet sedan, så blir det skönast af hvad hörer till vårt ansigte — *två lykktor*, om Du vill — som lysa dig i både ny och nedan: det blir ett vapen, ömsom brunt och blått, hvarmed så mången flicka har förstått ått jaga in dig, uppå känslans trilla, uti sitt varma hjertas ljufva villa. *Mitt andra* är en Indisk krydda, som bäst smakar uti Engelsmännens gom. Men sätt nu "*Svea*" framför *Tredje Ordet*, så blir det ett *forsvar*, för Svea wordet, den största skamfläck, dess Historia har, allt ifrån Odins intill Ehrnswürds dar — och ifrån dessa — intill våra dagar, och som, bland *stora* minnen, Geijer klagar med Strindholm och Pryxeit, att den står kvar. *Mitt hela* är en liflig plats i Norden, der allt i välstånd nu syns gå framåt, en punkt för något af den glans och ståt, *Mercurii staf* frammanade åt jorden Med dessa sju, i guldfärg skrifna *Orden*: "*Tag vara på din först förtjenta plåt.*"

Upplösningen på charaden i N:o 15 är: **Prats-sjuk.**

Med detta N:o följer en musikbilaga på 4 sidor.

Kejsar Napoleon III:djes intåg i Paris den 3 Dec. 1852.

Nästa N:o utgifves den 24 April.

C. Petersens Officin 1853.

Luigia Sanfelice.

(Forts. fr. N:o 45.)

Men för första gången kände hon också qvalen af att för evigt hafva fäst sig vid en annan och att se den enda man, hon älskade, för evigt förlorad för henne.

Denna uppläckt af den sanna beskaffenheten af kanslorna inom hennes bröst hade hon gjort så hastigt, att hon själf icke kunde begripa huru det tillgätt. Hon måste ovillkorligt lägga handen på hjertat, emedan hon fruktade att det skulle brista. Hon ville samla sina tankar, men dessa, korsade hvarandra i oredigt virrvarr. Nästan sanslös öfverlemnade hon sig åt Antonios ledning.

Colletta ensam visste, hvad som föregick inom Luigias bröst. Äfven Eleonora hade med sin skarpa blick bemärkt hennes rörelse, och förstått att riktigt tyda den. Men hennes ädla, stolta hjerta förblef lugnt, ehuru det kände sig smärtsamt upprördt. Hon kände att hon skulle vara i stånd att afstå den älskade åt vännen, i fall hon derigenom kunde beferdra bådas lycka. Hon hade lidit så mycket, hennes hjerta hade måst underkasta sig så stora försäkelser, att hon kände sig mäktig af hvad ytterligare uppoffring som helst, van vid lidandet som hon var. Hon kände att hennes hjerta kanske skulle brista vid förlusten af den älskade, men hon var dock beredd att göra offret, ty från sin första ungdom hade hon invigt sig åt fäderneslandets tjenst, och lofvat offra det allt, äfven sina ljufvaste och heligaste känslor. Visserligen tröstade hon sig med den tanken, att Luigias kärlek möjligen kunde dö under tyngden af hennes löfte, som fängslade henne vid Antonio. Ännu trodde hon, att, vore Luigia väl Antonios maka, så skulle hon själf blifva lycklig vid Collettas hand. Men likväl förnådade hon icke befria sig från den här af mörka aningar, som uppsteg ur hennes hjertas innersta djup. Stillatigande gick hon framåt vid den i djup tankfullhet försjunkne Collettas arm.

Antonio var den ende, som icke anade Luigias inre qual. Han märkte visserligen den utomordentliga rörelse, som häfde och sänkte hans fästoms barm, men han tillskref den sina djerfva önsknningar, han trodde att det var ingenting annat än bruders ljufva fruktan vid tanken på bröllopsdagen. Han fann det så naturligt att flickan häfvade tillbaka för hans glödande längtan; han var hänryckt deröfver, hans begär lågade upp i en ännu häftigare brand, hans hjerta svälde af tränad och vällust.

Ack, han märkte icke det allvar och estersinnande, som förrådde sig i hans sällskaps dystra anletsdrag.

— Kom Colletta! — ropade han — Kommen, Luigia och Eleonora! Vi vilja gå hem! Vi vilja gemensamt fira slutet på denna underbara dag. Bägaren skall göra sin rund, och luften återskalla af våra glädjesånger.

Detta utbrott af glädje gjorde det pinsammaste intryck på Luigia och likväl ville äfven hon så gerna hafva utropat: — Ja, låtom oss gå, och sjunga jubel- och kärlekssånger, ty töcknet i mitt hjerta har skingrats och min kärleks rosenknopp öppnat sina blad! — Under skämt och prat, skyndade Antonio förut, med Luigia, till Familjen Sanfelices boning. Luigias föräldrar hade på några dagar rest ut till sin nära staden belägna villa. Luigia skulle med det snaraste följa efter dem. Det hade blifvit aften, och ljusen voro tända, då de båda paren satte sig till bordet. Colletta och Eleonora hade redan återvunnit sin fattning. Antonio sjöng och jublade. Endast öfver Luigias tankfulla anlete flög då och då ett moln af bekämpad smärta. Hennes mörka öga simmade i en fuktig glans, för Colletta att töcken till en djup, stilla sorg, för Antonio den förrådiska uppenbarelse af en hemlig trängtan.

Antonio insög det glödande vinet i fulla drag, och nögade sina bordskamrater att göra honom sällskap. Snart infann sig hos alla en muntrare sinnesstämmning. Man orerade öfver dagens händelser; en dispyt uppkom, beträffande republikens ställning, och tungorna blefvo högljudda. Antonio såg allting i rosenfärgad glas, hans ansigte glödde, hans ögon blixtrade af kärlek och vin. Colletta och Eleonora sågo allvarliga ut, men voro likväl språksamma. Colletta sökte genom ifrigt språkande hit och dit förjaga sina dystra tankar. Äfven hos honom hade vinet lossat tungbandet mer än vanligt. I underbara toner och vändningar flöto de snillrika tankarne öfver hans läppar. Omslingrad af Antonios arm, insög Luigia med begärelse hvarje ord. Ögat vågade hon icke upplyfta till Colletta, endast musiken af hans tal uppfångade hon med sitt öra. Hon var som försänkt i en förtrollande dröm; salighet och kärlek, smärta och ängest kämpade i hennes stormande hjerta.

Det hade blifvit sent. Colletta manade till uppbrott. Ännu en gång sjöngo de tillsammans den sköna fosterlandshymnen och Fransmännens revolutionssång (Marseillaisen). Derefter stego de upp.

Colletta ledsagade Eleonora till hennes

hem. Under förevändning af att vilja gifva tjenarne några ytterligare order, stannade Antonio kvar.

Bordet afdukades och ljusen började brinna med förminskad glans. Antonio hade gått ut på ett ögonblick. Utmattad och upphettad, hade Luigia nedkastat sig i hörnet af en divan, och pressade båda händerna mot ansigtet, för att samla sina feberaktiga tankar.

Antonio trädde in. Luigia ville stiga upp, för att säga honom god natt.

— Blif kvar, Luigia! Ännu ett ögonblick, ljufva barn! En skål ur denna fulla bägere för vår kärlek, vår lycka!

Med blixtrande ögon tömde han bägaren i ett drag och vände triumferande upp och ned på densamma.

Derpå strök han sina mörka lockar tillbaka och satte sig hos Luigia, fattande hennes händer och höljande dem med kyssar.

— Hvarför är du så sorgsen, min ljufva Luigia? — hviskade han, och tryckte sina svällande läppar på Luigias kinder — Är du ond på mig, min hulda duftva, för det att jag brinner af längtan och tränad att få kalla dig min?

Hans kyssar brände på hennes läppar, hennes kinder, hennes hals. Luigia sökte värja sig. Han omslingrade henne ännu fastare.

— Säg du i dag, — fortfor han passionerad — hur Giuseppe's ögon glödde, då den gamle så oförmodadt lade sin dotters hand i hans? Säg du, hur Angelika rodnade och häfvade af rädd längtan? O, Luigia, vårt lifs Maj förflyger snart! Ännu några korta dagar, och åter måste jag slita mig från ditt hjerta! Din trolofvade måste ut i striden, och hvem vet, om han någonsin återvänder? Skall jag dö, Luigia, innan jag fått kalla dig, min ungdomsbrud, för min? Nej du ljufva grymma, du vill det icke! Jag har sett dig blekna, sett dina ögon simma i tårar af tränad! Hör du mig, O, Luigia, min lilla älskade hustru?

Det var förgäfvat att Luigia sökte slingra sig ur hans armar. Det svindlade för hennes ögon; hennes barm häfdes af de stridiga känslor, som rasade i hennes hjerta. Hennes läppar voro öppnade, som ville de utstöta ett smärtans verop i den tysta, mörka natten.

En plötslig tanke tycktes genomdräna hennes varelse; hon mumlade några otydliga ord, som kväfdes af Antonios kyssar. Luigia hade fattat sitt beslut. Hon ville uppoffra den älskade, för att förblifva makens trogen. Hon ville med våld tvinga

sig att hålla sin trohetsed. Genom hennes hufvud ljungade den tanken att hon måste skynda med att besegla sitt beslut, för att icke börja vackla. Halft vanmäktig, till följe af hennes hjertas kvalfulla ansträngning, sjönk hon i Antonios armar, och gjorde honom icke längre motstånd. — — —

Det ensamma ljuset på bordet var nästan nedbrunnet. Antonio tryckte en lång glödande kyss på Luigias bleka panna, hviskade ett sakta: — God natt, min älskade make! — samt lemnade rummet hölj i sin mantel.

Luigia hvilade några ögonblick utan rörelse på divanen. Derpå uppsteg hon, blek som döden. Hennes upplösta mörka hår svallade kring hals och skuldror, och ögat blickade stelt i den stocknande ljuslågan.

Hon sänkte hufvudet mot bröstet, och sammanknäpte händerna. Derpå for hon häftigt upp och strök tillbaka håret, liksom sökte hon samla sina tankar. En lång, smärtsam suck trängde fram ur hennes beklämda bröst.

— Det är gjort! — hviskade hon med matt, bruten röst — Jag är hans! Förlåt mig Colletta, förlåt mig! Det fick icke bli en annorlunda! Jag kunde icke tillhöra dig, du icke mig! Jag har sekrat, jag är hans make! Jag kan icke mer tråda tillbaka. Jag har icke dunkat under för passionen, utan offrat mig sjelf!

Jag har hållit mitt ord, och slitt min kärlek ur mitt hjerta! O, mitt hjerta!

Öfvervaldigad af sorg, sjönk hon ned. Hela tårer strömmade öfver hennes kinder; häftiga snyftningar lättade den kvaldas bröst.

Då klappade det sakta på dörren.

Förskräckt och förvirrad, sprang Luigia upp, strök tillbaka sitt hår och ordnade sin klädning.

Var det Antonio, som vände tillbaka, eller var det en tjänare, som klappade på så sent?

Dörren öppnades sakta och en mörk gestalt trädde in.

— Hvem är det? — ropade Luigia förfärad, och skyndade till den motsatta dörren, för att tillkalla domestikerna.

— Hvarthän, sköna barn! — ropade Federigo, medan han raskt sprang fram och grep den flyende i armen.

Federigo var den nattliga gäst, som vi sett stå och vänta i grannskapet af Luigias dörr.

— Hvad vill du? — ropade Luigia — Hjelp, hjelp!

Federigo satte handen för hennes mun. — Tyst, vanvettiga kvinna, — ropade han ursinnig, — annars stöter jag ner dig!

Han höll henne så fast omslingrad, att hon nästan haltqväfl dignade tillbaka mot väggen.

Ett enda ögonkast underrättade Federigo om hvad här förefallit.

— — Fördjefadt! — mumlade han — Blomman plockad. Jag kunde ana det! Nå, hon skall nu bli så mycket tamare! Har jag stört dig, min skatt? — frågade han högt, med ett gement hänskratt — Dock nej, han var ju redan gången? Jag har icke afbrutit herdestunden! Nej, så grym är jag icke! Ha, ha!

Luigias ansigte öfvergöts af en mörk rodnad, men som ögonblickligen lemnade rum för en dödsblekhet. Hon visste nu att hennes hjertas viktigaste och förfärligaste hemlighet var utgissad af en us-lig.

Dock återvann hon snart sin själsstyrka. Med afsky stötte hon Federigo tillbaka, och ville skynda bort.

Federigo fattade henne ånyo vid armen. — Som du vill! — sade han med mörk blick — Jag vill icke längre hålla dig! Jag vill endast säga dig några få ord. Hör mig, dåraktiga kvinna! Du vet väl att jag älskar dig, älskar dig med en demonisk passion, och att jag för din skull gjort mångt dumt streck. Jag är nu i begrepp att begå en ny galenskap; men får gå! Här är ett kort, — sade han — tag det och bevara det väl! Gå icke ett steg utom huset, hvarken i natt eller i morgon, hända hvad som hända vill! Vill någon tillfog dig det ringaste ondt, så visa honom endast detta kort! Men jag svär vid madonnen att du är förlorad, och att jag stöter dig ned med egen hand, om du yppar för någon bekant eller vän ett enda ord af hvad jag här talat med dig! Här finns ingen i huset, som skulle kunna skydda dig. Du är i mitt våld; dock jag vill icke bruka min makt. Men lemnar du huset, eller yppar det minsta, så är du förlorad, jag svär dig det! Alltså, hvad än må hända, så hör väl! Du rör dig icke från stället, och om fara hotar dig, så framvisar du kortet! I morgon skall du tacka mig, i morgon skall du säga, att den eländige Federigo icke är en sådan skurk, som du håller honom för. Men ännu en gång, — och här utstötte han en gräslig ed — tag dig till vara för att säga någon dödlig ett endast ord! Och nu god natt! Sov väl, ljufva barn! Sönnen skall göra dig godt, ty du är trött.

Dessa sista ord sade han åter med sitt vanliga hänskratt, som nästan alltid spelade kring hans läppar; och nu ville han kyssa henne.

Luigia, som ähört honom med stela blickar och likärgadt ansigte, stötte honom mekaniskt tillbaka.

Federigo gjorde inga vidare försök att tilltvinga sig några favörer. Han tog sin lykta från bordet, och gick ut.

— I morgon afton är hon, i hvarje fall, min — hviskade han för sig sjelf — Jag vill icke tvinga henne; hon ser ju halft vansinnig ut!

Hon stod ännu en liten stund utanför dörren för att lyssna, och hörde hur Luigia med vild hast sköt regeln för.

Detta var det första Luigia gjorde, sedan hon hemtat sig från sin förfärelse. Hennes första tanke hade varit att den eländige möjligen kunde återvända.

Döfvad af aftonens tilldragelser, kunde hon icke samla sina tankar. Med stela blickar såg hon på kortet, som hon höll i handen. Det var ett litet hvitt, tjockt papper, hvarpå stodo några initialbokstäver.

— Hvad vill denne eländige? — mumlade hon — Hvad skall jag med detta kort? Hvarför har han svarit att mörda mig, om jag förräder honom? Ha, jag anar! — ropade hon plötsligen, medan hennes bleka anlete rodnade af en plötslig skräck — Jag anar! O, min Gud! Han är förlorad! Colletta förlorad! Ack, jag eländige! Äfven han, Antonio, min make, är förlorad! Talade de icke i dag om en hemlig sammansvärjning, som rustades af kristallarna? Och han, Federigo, är hans son, och han har gifvit mig detta kort! O, saken är klar! De halva sammansvurit sig att mörda alla, i natt, i morgon. Jag måste rädda mina älskade! Bort, bort! Kan-ske är det ännu tid för dem att undkomma. Bort, bort!

Med vild brådska kastade hon manteln kring sig, och fattade sin faders svärd.

Plötsligen studsade hon.

— Men jag förderfvar ju Federigo, honom, som ville rädda mig. Antonio skall göra larm, man skall gripa de sammansvurne och straffa dem. Jag skändliga! Skall jag bereda undergång åt den, som ville rädda mig? Nej, jag vill icke nämna hans namn. Men bort måste jag till Antonio, till Colletta, för att varna dem; vi vilja fly. Upp, upp, Luigia! Du måste, det är din pligt! Din älskade, din make sväfva i dödsfara. Hur kan jag dröja, jag vansinniga kvinna? Men om han står der ute? — hviskade hon, och skyndade till dörren — Tank, om han misstänker, och bevakar mig?

Hon lyssnade, hon hörde Federigo gå

sakta trappan utför. Hon hörde honom slå igen dörren till hans egen kammare.

— Han är borta, — sade hon — jag är säker. Nu får jag icke förlora en enda minut.

Hon drog sig ifrån och lemnade tyst sitt rum. Raskt steg hon i mörkret ned på gården, från hvilken, som hon visste, en öppen port ledde till gatan.

Utkommen, stod hon ett ögonblick stilla. Natten var lugn och skön; månen stod högt på himlen, och blickade vanligt ned med sitt silfverljus.

Luigia måste ett ögonblick hemta andan. Hon stödde sig mot muren, darrande af köld, ehuru luften var mild och varm. Hon svepte manteln fastare omkring, och omfåttade krampaktigt, med högra handen, svärdet, som hon höll förborgadt under manteln.

Efter en liten stund samlade hon sig, och hastade till Antonios boning, som icke låg långt borta.

Just som hon ämnade vända kring ett hörn, hörde hon tunga manssteg. Hastigt gömde hon sig i skuggan af en utbyggnad på ett hus.

Trenne män, som tycktes hafva något att bära, vände kring hörnet, och giogo sedan vidare.

— För djefvulen! — stönade den ene — Krutsäcken är fördömdt tung. Jag orkar icke bära den längre.

— Nå, vi äro snart vid målet! — sade en annan röst, som Luigia tyckte sig igenkänna. Hon betraktade talaren närmare, och igenkände hans drag, som belystes af en flyktig stråle från månen. Det var en ung ädling, som misstänktes af republikanerna för hemlig förbindelse med rojalistiska partiet.

— Men håll! — sade samma röst — Är detta inte Mario Paganos hus? Nå, vi skola klämma den gamle skurken! Teckna två kors på hans port, Andrea! han får icke undgå oss!

Den tilltalade satte sin börda på stenväggningsen, och tecknade tvenne hvita kors på dörren.

Derpå tog han åter bördan på axlarna och skred pustande framåt.

— Trösta dig, Andrea! — sade den unge ädlingen — I morgon afton skall du slippa att bära krutsäckar mer!

— Ja, för djefvulen, det vill jag väl hoppas! — svarade Andrea — Jag tänker att i morgon låta Lazzaronerna bära några påsar med guld hem till mitt hus.

Snart voro de så långt borta, att Luigia icke mer kunde förstå, hvad de sade. Men hon hade hört nog, för att kunna gissa,

det sammansvärjningen redan nästa morgon skulle komma till utbrott, och nu skyndade hon bort med vindens snabbhet.

Hon stod framför Antonios boning. Dörren var fast tillreglad. Hon märkte att äfven denna var betecknad med tvenne kors.

Hvad var att göra? Skulle hon ropa och slå allarm på dörren. I så fall, var det sannolikt att hon skulle blifva bemärkt och gripen af de sammansvarne, som förmodligen nu stroko omkring på gatorna.

Likväl var ingen tid att förlora. Hvarje ögonblicks dröjsmål ökade faran. Luigia såg sig omkring åt alla sidor; ingen människas kunde upptäckas på gatan.

Hon klappade med svärdfästet på dörren, och stödde sig sedan, utmattad och lyssnande mot densamma.

Ingen lät höra af sig.

Luigia klappade ännu starkare. Hon hörde bullret återskalla långt inifrån huset.

Ett fönster öppnades.

— Hvem är der? — frågade en djup, manlig stämma.

— Är medborgaren Antonio Ferri hemma? — frågade Luigia med klappande hjerta — Jag måste nödvändigt tala med honom.

— Jag vet icke, om han är hemma. — svarade rösten — Men hvad vill ni honom så sent eller, rättare, så tidigt? Klokan är ju knappt två på morgonen.

Jag måste nödvändigt tala med honom. — svarade Luigia bedjande — Öppna dörren för mig, eller väck haus Lazzarone! Men skynda, jag besvär er!

Fönstret tillslöts. Luigia stod i ångestfull väntan.

Ändtligen hördes steg på gången innanför dörren.

— Hvem är der? — frågade en röst, hvilken Luigia igenkände, såsom tillhörande den Lazzaronen, hvilken följde Antonio som hans tjänare och vapendragare.

— Det är jag, Luigia Sanfelice, Antonios brud. — svarade flickan häftigt — Öppna skyndsamt för mig, Filippo, eller ropa din herrel! Jag har något af vigt att meddela honom.

— Är det ni, donna Luigia? — utbrast Filippo bestört — Hvarifrån kommer ni så sent? Vid madonnan, hvad har hänt?

— Fråga icke Filippo? Hvar är min förlofvade?

— Ack, min Gud, — sade Filippo — han gick ut för en half timma sedan. Medborgaren Colletta kom vid midnattstid, för att afhämta honom. Han var mycket ond öfver att medborgaren Ferri återkom så sent, men derpå skyndade båda ut.

Luigia såg på Lazzaronen med tröstlösa blickar.

— Allting samma svärjer sig mot mig! — ropade hon smärtsamt — Men skulle de möjligen redan hafva kunskap om hvad som förberedes? Vet du då icke, Filippo, hvarhän de gått så sent?

— Jo väl! Jag hörde medborgaren Colletta säga till min herre att han skulle skynda, att ingen tid vore att förlora, emedan viktiga underrättelser hade anländt från lägret, till följe hvaraf båda två blifvit kallade att infinna sig hos general Manthoné.

— Hvar bor Manthoné? — frågade Luigia hastigt, och andades åter — Jag måste dit! Vet du hvar det är, så visa mig vägen.

— Nädiga madonna! — svarade Lazzaronen — Hvad står då på? Visst vet jag, hvar generalen bor, och vill gerna följa er dit, donna!

— Nå, så kom, och fråga icke! — ropade Luigia

Lazzaronen gick ut, och stängde dörren.

— Men hvad skall detta betyda? — frågade han förundrad — Är det ni, som gjort de båda korsen? Här i huset finnas inga hexor, mot hvilka vi behöfva skydda oss.

— Nej, jag har icke gjort dem! — svarade Luigia, och drog honom med sig — Jag skall berätta dig sedan. Kom nu här! Fort, fort!

Hon fattade den något maktige Lazzaronen vid armen och tvang honom att skynda.

Eller ungefär tio minuter stodo de framför öfvergeneralens palats. Alla fönstren i första våningen voro upplysta. Skildtvakter stodo framför dörrarne.

Luigia ville skynda in, jemte Lazzaronen, men en soldat sträckte sitt gevär emot dem.

— Här slipper ingen in — sade han — Hvilka ären I?

— Jag är medborgarinnan Luigia Sanfelice — ropade Luigia, harmsen öfver detta nya hinder — Jag måste tala med Antonio Ferri, min förlofvade. För mig till honom, eller kalla honom ut!

— Jag får icke gå från min post; — svarade soldaten — men jag känner er, donna. Ni kan gå in.

Luigia, med sin Lazzaron, skyndade in i palatset. De stego skyndsamt upp för den breda trappan.

— Kalla ut din herre, Filippo! — sade Luigia, medan hon utmattad stödde sig mot

väggen — Han skall kemna genast, hör du, genast!

Hon svepte manteln omkring sig och tillslöt sin trötta ögonlock.

Lazzaronen gick in i förmaket. Ett ögonblick derefter kom Antonio ut, och skyndade, med förvåning och förfäran i sina anletsdrag, fram till flickan.

— För Guds skull! — ropade han — Hvem har fört dig hit, min Luigia? Hvad har förefallit?

Halfvt vanmäktig, kastade sig Luigia i hans armar.

— Antonio! — hviskade hon häftigt, med bruten röst — Vi måste fly! J ären alla förlorade! J skolen alla dö, och det i dag! Redan smyga mördarne omkring i staden och söka sina offer. Kalla Colletta! Kalla Eleonora! Vi måste fly!

Med undrande blickar betraktade Antonio den darrande flickan, som utmattad lutade sig intill hans bröst.

— Hvad säger du, hulda barn? — frågade han — Hvarifrån vet du detta? Det är kanske ett foster af en öfverspänd fantasi? Du är sjuk, ljufva Luigia! — sade han, och svepte manteln kring den af köld darrande flickan — Du är i dag ytterst angripen, du ser en olycka, der ingen sådan finnes!

— Fråga icke, Antonio! — sade Luigia med bedjande röst — Kom, ropa våra vänner, vi måste fly! O, kom! ropade hon förtvivlad — Mördarnes dolkar äro redan riktade mot er!

— Hon ville draga honom med sig. Kortet, som Federigo gifvit henne, föll på marken.

— Ack, kortet, kortet! — ropade Luigia, och böjde sig ned för att upptaga det.

— Hvad är detta? — frågade Antonio — Ett kort? Med siffror? Bokstäfver? Denna stil känner jag igen. Hvem har gifvit dig detta kort, Luigia?

— Jag får icke förråda det — svarade den kvalda flickan — O, Antonio, kom! Jag är sjuk intill döden! Ropa Colletta! vi vilja fly!

— Nej, Luigia, nej! Icke från stället! — svarade Antonio — Hvad skall allt detta betyda? Är fäderneslandet i fara? Hvarifrån har du fått detta kort? Du måste tala! Jag uppfordrar dig dertill i republikens namn.

— Jag vågar ingenting säga, annars är jag förlorad! — hviskade hon med slöcknad röst.

— Luigia! Menar du jag ämnar fly, om republiken är i fara? — ropade Antonio — Tala, eller blir jag kvar här och dör med mina vänner! Dock, nej! Icke här! Kom Luigia! Inför generalen, inför våra medborgare skall du yppa, hvad du vet!

Han tog den motsträfviga, som icke var mäktig af ett ord vidare, i sina armar, och bar henne in i salen.

Bländad af ljusens glans, sjönk Luigia ned på en stol.

Det blef en allmän rörelse; de församlade sprungo upp från sina säten.

— Hvad skall detta betyda, medborgare Ferri? — frågade general Manthoné — Eu qvinnu i vår församling?

— Låt henne sansa sig! — sade Antonio, medan han bemödade sig att väcka Luigia ur hennes domning — Det är min brud, medborgariinnan Luigia Sanfelice. Någoting är å färde, medborgare! Låten henne tala!

Alla trängde sig förundrade omkring den vanmäktiga. Colletta förenade sina bemödanden med Antonios, för att återkalla henne till lifvet.

Luigia uppslog ögonen; hon fick se Colletta, och sjönk med ett skri tillbaka. Men hon bekämpade sin smärta, segrade och reste sig upp.

— Tala, donna Luigia! — ropade man från alla sidor — Hvad har förefallit? Hvad vet ni?

Luigia, förskräckt vid anblicken af så många män, flydde i Antonios armar.

— Sätten er på era platser! — bad Manthoné — Låten vår medborgariinna hemta sig! Hon talar nog, när hon blir i stånd dertill.

Alla återtogo sina säten, och riktade oroliga och väntansfulla blickar på den darrande flickan.

— Lugna dig, hulda Luigia! — hviskade Antonio i hennes öra. — Samla dina tankar, och berätta oss sedan hvad du vet! Men tala måste du! Fäderneslandet fordrar det.

Ännu hvilade Luigia darrande i hans armar. För hennes ögon sväfvade Federigos hotande ansigte; hon hörde hans gråliga förbannelser, och genomträngdes af en rysning från hufvud till fot. Hon trodde sig förlorad, om hon talade.

Ändtligen tog öfvergeneral Manthoné åter ordet.

— Medborgariinna Luigia Sanfelice! — sade han med en på en gång bedjande och

uppmuntrande röst — Ni står här inför republikens högsta dom tol. En fortfarande tystnad från er sida vore ett brott mot fäderneslandet. Redan hafva vi erhållit varningar från flere håll, och i går afton underrättade man oss att fiendtliga arméen tycktes vilja våga ett afgörande slag. Vi äro här församlade, för att rådgöra om sättet för våra blifvande operationer mot kardinal Ruffo. Vi äro för svaga att på en gång hujda spetsen åt rojalistiska partiet inom våra murar och kungliga arméen utanför desamma. Det är er pligt, medborgariinna Saafelice, att säga oss allt, hvad ni vet. Tusendes lif, republikens väl bero kanske i denna stund af er ensam. Tala!

Luigia hade samlat sig. Hon insåg att allt vidare motstånd skulle vara både onyttigt och förderfligt.

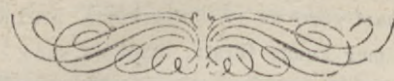
— Nå, må så vara! — sade hon med darrande röst, medan en dödstystnad rådde i hela salen. Men redan då hon öppnade munnen för att fortsätta, stapplade hon, och hennes ansigte öfvergöts af glödande purpur. Skulle hon omtala, att Antonio varit hos henne så sent på natten, och orsaken, hvarför han så sent lemnat henne? Dock äfven denna smärtsamma känsla kufvade hon med en hjeltinnas kraft.

— Jag var ensam sent i går afton, — fortfor hon, utan att upplyfta ögonen, då en fremmande inträdde i mitt rum och med våld tvang mig att höra honom. Jag förnam af hans ord att en sammansvärjning var å bane, och att den med det aldernaste skulle utbryta. Han hade kommit för att gifva mig ett kort, som skulle rädda mig, sade han, då jag uppvisade det. Knappt hade han lemnat mig, då jag skyndade till min förlofvades boning, för att underrätta honom om den hotande faran. Under vägen mötte jag flere karlar, af hvilkas samtal jag kunde sluta, att sammansvärjningen sannolikt skulle utbryta redan i dag. Jag har kommit hit, för att söka min förlofvade. Nu har jag sagt allt hvad jag vet.

Och namnet på den, som gifvit er kortet, medborgariinna? — frågade öfvergeneralen.

— Jag kan icke säga det, ty då är jag förlorad. — svarade Luigia med nedslagna ögon.

(Forts.)

De blå ögonen.

Vals af F. Burgmüller.

Vivo
Piano.
grazioso.
cresc.

p
cresc.
f
p

dol

cresc.
sf
p

cresc.
p

cresc.
f

The musical score is arranged in six systems, each with a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#). The notation includes various rhythmic values and articulation marks. Dynamic markings include *cresc.*, *p*, *f*, and *leggiero*. There are also markings for *8va* and a second ending bracket with a '2' above it. The piece concludes with a final chord in the bass staff.

Sorgmarsch.

öfver F. Mendelssohn Bartholdy.

Maestoso.

J. V. Hoemm.

The musical score is arranged in six systems, each with a treble and bass staff. The first system begins with the tempo marking *Maestoso* and includes dynamic markings *more*, *ten.*, and *ten.*. The second system features a *ten.* marking. The third system also has a *ten.* marking. The fourth system includes a *sf* marking and a tempo change to *Togato*. The fifth system contains *sf* and *f* markings. The sixth system concludes with *pp* markings. The score is enclosed in a decorative border.

The musical score consists of six systems of notation, each with a treble and bass clef staff. The first system includes dynamic markings *sf*, *moreto*, *p*, and *sf*, and the instruction *legato*. The second system features *f*, *f*, *ff*, and *Fine.* with first and second endings. The third system is marked *Trio. Cantabile* and *more.* with a *p* dynamic. The fourth system includes *dolce*, *cresc.*, *f*, and *f*. The fifth system has *p*, *cresc.*, and *sf*. The sixth system contains *pp*, *f*, and *pp dol.* with first and second endings. The initials *M. D. C.* are printed at the bottom right.